SLAVIC READING ROOM
WASHINGTON D.C.

75 років Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 192. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 16-го ЖОВТНЯ 1968 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 16, 1968 No. 192. VOL. LXXV.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Вівторок, 15 жовтня 1968

В АМЕРИЦІ

НІКСОН НЕ ЗМІНИВ СВОГО СТАНОВИЩА в справі телевізійних дебат з кандидатами на президента Гомфрі та Воллесом, — як про це заявив Ніксонів пресовий секретар Рaн Ціглер. Сам Ніксон вже давніше відмовився від спільних виступів на телевізії зі своїми противниками, які з цього приводу роблять виборчу проблему, кажучи, що не може бути президентом ЗСА людина, яка боїться публічно обороняти свої погляди. Ніксон заявив, що сам Гомфрі давніше твердив, що важко вирішувати політичні проблеми в публічних диспутах. Ніксон ще міг би погодитися на дебату зі своїм демократичним противником, але ніяк не може виступати до дебат із кандидатом Незалежної Партії Воллесом, бо це порушувало б двопартійну систему в ЗСА.

КОСМІЧНИЙ КОРАБЕЛЬ ПРОГРАМИ „МЕРКУРІЙ" був довгий на 9 стіп і 5 цалів, діяметер основи становив 6 стіп і 10 цалів, об'єм 50 кубічних стіп, вага — 3,649 фунтів. Космічний корабель програми „Джеміні" був довгий на 19 стіп, діяметер основи становив 10 стіп, об'єм виносив 80 кубічних стіп, а вага — 8,360 фунтів. Космічний корабель „Аполло 7" — 34 стопи і 9 цалів довготи, діяметер підстави — 12 стіп і 10 цалів, об'єм — 210 кубічних стіп, а вага становить 41,358 фунтів. Програма „Аполло" має, використавши всі досвіди з попередніх програм, завезти американських астронавтів на Місяць перед 1970 роком. Увесь лет до Місяця має коштувати 24 більйони дол.

РЕСПУБЛІКАНСЬКИЙ КАНДИДАТ НА ПРЕЗИДЕНТА Ричард М. Ніксон заявив, що як він стане президентом ЗСА, то старатиметься запросити до співпраці демократичних політиків, головним чином в ділянці закордонної політики. Ніксон повторив свою давнішу заяву про те, що буде старатися мати в своєму кабінеті демократів. Але він одночасно заявив, що критично ставиться до теперішньої політики Державного Дипартаменту і обіцяє вичистити цей Департамент від тих рутинованих працівників, які відповідають за дотеперішню закордонну політику. Ніксон хвалив характер Гомфрі, але назвав його змагання до телевізійних дебат лицемірством, бо сам Гомфрі давніше зле дивився на публічні політичні дебати.

У ВАШИНГТОНІ У ВІЦІ 100 РОКІВ ПОМЕР генерал Джан Л. Гайнс, колишній шеф штабу армії в роках 1924-1926. 21-го травня ц. р. він відзначив 100-річчя з дня свого народження. Генерал Гайнс народився 21 травня 1868 року, в 1887 році скінчив Військову Академію у Вест - Пойнті, у першій світовій війні він був єдиним американцем, який командував полком, бриґадою, дивізією й корпусом. На фронті він був дуже відважний, ходив до першої бойової лінії, де особистим прикладом заохочував вояків не боятися смерти. Його рецепта на довговічність: не брати життя занадто легко й повільно. Він любив танцювати аж до повної втоми. Брав участь у війнах: еспанській, філіпінській та в першій світовій війні.

КРАЙОВА РАДА БЕЗПЕКИ В ШИКАҐО стверджує, що в місяці серпні в автомобільних катастрофах згинуло рекордово високе число осіб — 5,280. Давніший одномісячний рекорд становив 5,160 осіб в грудні 1967-го року. Число смертних випадків в серпні ц. р. було на 9 відсотків більше, як в серпні 1967-го року. Це був найбільший відсоток збільшення смертних випадків від березня ц. р., коли в тому місяці число смертних випадків збільшилося було аж на 13 відсотків в порівнянні з березнем 1967-го року.

У СВІТІ

4-ДЕННА КОНФЕРЕНЦІЯ БРИТАНІЇ І РОДЕЗІЇ скінчилася повною невдачею. Вона відбулася на чердаку британського кружляка „Фірлесс" (Безстрашний) у Гібральтарі. Британський прем'єр Гаролд Вільсон передав прем'єрові Родезії Існові Смитові меморіял, на базі якого британський уряд готов замиритися з біло - расистським урядом Родезії. В офіційному комунікаті стверджено, що все ще існують „фундаментальні" розбіжності. Головна розбіжність — Ієн Смит, який репрезентує 220.000 білих в Родезії, що мають всю владу, не хоче визнати принцип — що поверх 4 мільйони чорних автохтонів мають право до співвлади.

ДО З'ЄДНАНИХ СТЕЙТІВ ПРИБУВ МІЛОВАН ДЖІЛАС з своєю дружиною Стефанією на 8-тижневі відвідини. Його запросили коло 15 американських університетів і коледжів на лекції з сучасної історії й соціології. Мілован Джілас, колишній віце - президент Юґославії, відсидів там 9 років в'язниці за свої гостро супроти комунізму критичні книжки і статті. Джілас виступить з циклем лекцій у Принстонському університеті.

КОМУНО - КИТАЙСЬКА ПРЕСА ЗАКЛИКАЄ до скріплення партійного апарату. Коментатори стверджують, що т. звана культурна революція, яку повели в 1966 році Мао Тсе-тунґ і його кліка, щоб розправитись з своїми внутрішньо - партійними опозиціоністами, фактично зрунувала партійний апарат, на якому повинен би спиратися комуністичний режим.

МІНІСТРИ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ФІЛІППІН І МАЛЯЙЗІЇ РІШИЛИ стрінутися, щоб приготовити конференцію філіппінського президента Фердинанда Маркоса й малязійського прем'єра Абдулла Рахмана. Між тими двома державами настав гострий спір за провінцію Сабах у Північному Борнео, але ті обидві тихо-океанські держави прагнуть замирення з уваги на їх спільний антикомуністичний фронт.

КОМУНІСТИЧНІ ВІЙСЬКА У В'ЄТНАМІ заатакували знову кілька позицій південно - в'єтнамського державного війська — прибувши з території сусідньої „невтральної" Камбоджи. Голова Камбоджи кназь Нородом Шіганук вперше признав в минулому тижні факт, що північно-в'єтнамські комуністи порушують невтральність Камбоджи та використовують три прикордонні провінції Камбоджи для своїх воєнних дій проти Південного В'єтнаму.

ГРОМАДЯНСЬКА ВІЙНА В НІГЕРІЇ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ, дармащо військо центрального уряду Нігерії здобуло вже майже всі міста на території Біяфри, себто колишньої — збунтованої проти того уряду, Східньої Провінції Нігерії. Біяфрійці воюють далі безстрашно, скриваючись у джунґлях. Більшість міст Біяфри — поруйновані, мертві. Всі мешканці — винищені або втекли і не вертаються туди.

90-ий Конґрес закінчив другу сесію

Вашингтон. — 14-го жовтня 90-ий Конґрес ЗСА закінчив свою другу сесію. 91-ий Конґрес має почати працю аж 3-го січня 1969-го року, якщо президент Джансон не скличе ще 90-ий Конґрес на надзвичайне засідання в цьому році. Палата Репрезентантів закінчила працю о 2-ій годині по полудні, а Сенат 17 мінут пізніше. Ліберальні члени Палати старалися ще минулої п'ятниці осягнути те, щоб Сенат схвалив закон про телевізійні авдиції для кандидатів на президента, але республіканці до цього не допустили. Представник демократів в Палаті Джеймс О'Гара сказав про це так: „Можна вивести вовка на поле бою, але ніхто не може змусити там до боротьби". Цим він осуджував Ніксона, який не хоче публічно дебатувати з Воллесом. Представник республіканців конґресмен Дж. Р. Форд пригадав, що і Гомфрі і його кандидат на віце-президента в 1964-му році були проти того, щоб тодішній демократичний кандидат на президента Джансон публічно дебатував з республіканським кандидатом сенатором Голдвотером.

Астронавти передавали телевізійну авдицію з висоти 150 миль

Гюстон, Тексас. — Четвертого дня кружляння довкола Землі 14-го жовтня астронавти з Аполло 7 передавали першу американську телевізійну авдицію з космічного корабля, що був на висоті 150-ох миль. Ця авдиція тривала 7 мінут. Самі астронавти були і авторами текстів і механіками цієї телевізійної програми. Командант Аполло 7 капітан Волтер Шірра як першу світлину показав глядачам на Землі картку з таким написом: „Тримайте ці картки з написом, що його побачите". Це був початок давніх радіових передач, що його недавно відновили на телевізійних передачах. Ці світлини передавали до наземних стацій НАСА та до телевізійних стацій, і вони виходили дуже добрі. Висвітлювали про життя астронавтів в кабіні під час того, як космічний корабель Аполло 7 кружляв понад південною частиною ЗСА із швидкістю 17,500 миль на годину. 15-го жовтня перед полуднем о годині 10:25 за східнім літнім часом астронавти мали надавати другу телевізійну авдицію.

Президент Джансон оголосив цей тиждень „Тижнем салюту для Айзенгавера"

Вашингтон. — 14 жовтня колишній президент Двайт Д. Айзенгавер відзначав у шпиталі Волтера Ріда 78-ий рік з дня свого народження. З цього приводу президент Джансон оголосив цей тиждень „Тижнем салюту Америки для Айзенгавера". День 14-го жовтня був днем несподіванки для 78-річного генерала. Йому влаштували в шпиталі окреме прийняття, в якому взяли участь члени родини соленізанта та команда й прислуга шпиталю. Перед будинком шпиталю з'явилася військова оркестра, яка відограла кілька улюблених пісень генерала Айзенгавера, а хор зі ста осіб відспівав „Геппі - бертдей". Айзенгавер з'явився в товаристві своєї дружини у вікні на третьому поверсі та малим американським прапорцем дякував за цю несподіванку серенаду, яка тривала 15 мінут тільки, щоб надто не зворушувати пацієнта, який видужує з сьомої серцевої атаки. Соленізант дістав 200 депеш із побажаннями.

Метсон і Ґайнс здобули золоті медалі для ЗСА, Володимир Голубничий для СССР

Мехіко Сити, 14-го жовтня. — Перші золоті медалі для ЗСА здобули в другому дні Дев'ятнадцятих Олімпійських Ігрищ Ренді Метсон у стусані кулею осягом 67 стіп і 4¾ цаля (він одинокий має осяг понад 70 стіп) і Джімі Гайнс в бігу на 100 метрів новим світовим рекордом 9.9 секунди. Гайнс мав вже раніше осяги 9.9 секунди в бігу на 100 м., але всі вони не були ще признаними рекордами; цим самим цей його осяг на Олімпіяді признаний за перший світовий рекорд з часом нижче 10 секунд. Першу золоту медалю для СССР здобув українець Володимир Голубничий в ході на трасі 20 кілометрів, випереджуючи при меті мехіканця Хозе Педра на 8 метрів. Третє місце зайняв другий репрезентант СССР Микола Смаґа. В передбігах жінок на 100 метрів занотовано теж рекордовий час 11.0 секунди. Осягнула його американка Вайомія Таюс, але опісля судді ствердили, що вона бігла із вітром, який дув в напрямі її бігу зі швидкістю 2.7 метра на секунду, тому й цей вислід не міг бути признаним новим світовим рекордом.

В неофіційному точкуванні країн — учасників Олімпійських Ігрищ ЗСА мають дві золоті, одну срібну і одну бронзову медалю, а СССР — одну золоту (В. Голубничий), одну срібну і три бронзові. За ними ідуть: Мадярщина (1, 1, 0), Румунія (1, 1, 0) і Японія (1, 0, 1).

Українська група взяла участь в республіканському бенкеті в Ню Йорку

Ню Йорк. — В понеділок 14 жовтня відбувся тут в одній із великих балевих заль готелю Валдорф Асторія бенкет з участю республіканського кандидата на віце-президента, Спайра Т. Еґню, спеціяльно для представників національних груп. На бенкеті, що його господарем і спонзором був американсько-грецький фільмовий потентат Спайрос Скурас, були заступлені 33 різні національні групи з Великого Ню Йорку. Українська група була одною з найчисленніших і нараховувала коло 30 осіб. Між приявними були адв. М. Пізнак з дружиною, Петро Пуцило, д-р Я. Падох, д-р В. Душник з дружиною Марією, адв. Р. Олесницький, Ю. Ревай, інж. А. Осадца, І. Винник, Вал. Коваль, адв. Ольга Купчин, Різник з дружиною, дир. Я. Пастушенко з дружиною, А. Шумейко, проф. М. Лисогір, Яр. Росола, Е. Лозинський, ред. Іван Кедрин-Рудницький і інші. Мериленський губернатор, кандидат на віце-президента Спайро Еґню звернув у своїй промові увагу, що оце вперше в історії Америки обидва кандидати на віце-президента, з обох партій, є синами батьків, що прибули з европейських країн. Він прославляв працю й осяги іміґрантів та їх величезний вклад в побудову американської великодержави, її культури й цілого способу життя. По тій самій лінії йшли й інші промовці, між ними кол. посадник Сан Франсіско, близький політичний співробітник Ричарда Ніксона, Крістофер, названий вгорі Спайрос Скурас і інші.

Прем'єр Чехо-Словаччини знову у Москві на нових переговорах

Чеський прем'єр Олджіх Черік (праворуч) стискає у Москві руку совєтському прем'єрові Алексєві Косиґінові

Москва. — Прем'єр Чехо-Словаччини Ольдріх Черік прилетів на чолі 5-членної делеґації в понеділок 14-го ц. м. до Москви, де на летовищі привітав його совєтський прем'єр Алексій Косиґін. Була теж військова оркестра, що відіграла обидва державні гимни. Черік прибув до Москви буцім-то для підписання договору, який став би неначе леґалізацією совєтської інвазії до Чехо-Словаччини. У цій умові — за твердженням закордонних кореспондентів у Москві — Совєти зобов'язуються відкликати з Чехо-Словаччини всі свої війська, за винятком 23.500 вояків, які залишились в ЧССР на необмежений час. Ця вістка перечеть колишнім вісткам, що Совєти залишать на чесько-німецькому й чесько - австрійському кордоні кругло 100.000 свого війська. В Чехо-Словаччині перебувають тепер кругло 235.000 совєтських вояків — других стільки нібито вже відкликано. Між тими вояками, що залишаться, не буде німців, мадярів, поляків ані болгар, а будуть тільки совєтські вояки. За три дні перед приїздом Черніка прибула була туди вже делеґація, яка власне виготовляла в переговорах з большевицькими вожаками текст такого договору.

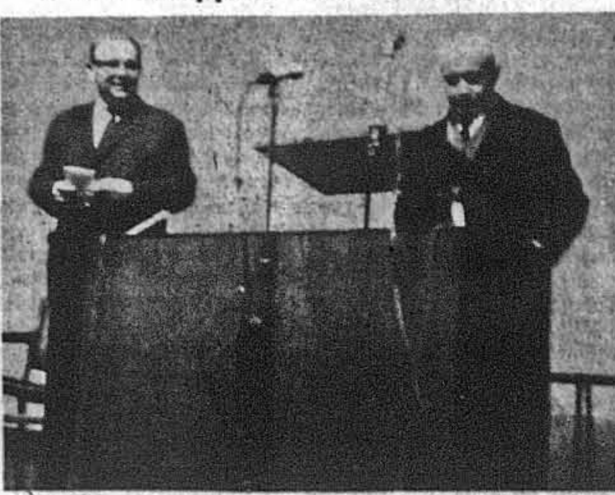
Британія й Індія таврують СССР за окупацію Чехо-Словаччини

Об'єднані Нації. — Британський міністер закордонних справ Майкел Стюарт і прем'єр Індії Індіра Ганді натаврували в своїх промовах на Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй у понеділок 14-го ц. м. совєтську інвазію в Чехо - Словаччині. Зокрема, британський міністер гостро критикував нову совєтську доктрину про „право" Совєтів зберігати всіма доступними їм засобами всі „ланки соціялістичної співдружности". Стюарт ствердив, що світ ніколи не визнає такого „права" за Совєтами — односторонньо вирішувати, коли вони повинні а коли не повинні збройною силою вриватися в кордони будь-котрої самостійної европейської держави, яку Москва хоче зарахувати до своєї „співдружности". Знову ж індійський прем'єр Індіра Ганді, яка тільки попереднього дня прибула до ЗСА і зараз на другий день після свого виступу в ОН мала відлетіти до Індії, ствердила, що совєтська інвазія в ЧССР „захмарила міжнародний овид" і тому вона поручила „якнайшвидше вернутися до нормальних відносин". Британський міністер закордонних справ Майкел Стюарт підтримав у своїй промові заходи генерального секретаря ОН У Танта, щоб з кінцем цього року зійшлись міністри закордонних справ Британії, ЗСА, Франції й СССР хоч би тільки для виміни думок на найбільш актуальні міжнародні справи. Таку конференцію ускладнюють американські президентські вибори, бо новий президент напевно покличе нового державного секретаря, який теж мусить мати час для підготови до такої важливої конференції.

Член комуністичної делеґації в Парижі відлетів до Ганою на наради

Париж. — Видатний член північно-в'єтнамської делеґації на Паризькій конференції з ЗСА, Ле Дук То, що його вважають наче політруком для офіційного голови делеґації, відлетів несподівано до столиці Північного В'єтнаму, при чому комуністи, видно, прив'язують поважне значення до тієї подорожі, бо тримали її у великій тайні й оприлюднили щойно після відлету того комуністичного ватажка. Коментатори не виключають, що той відлет на нараду з Го Чі Мінем та його найближчими дорадниками стоїть у зв'язку з поворотом із Вашинґтону заступника голови американської делеґації, Сайруса Венса, який буцім-то говорив із президентом Джансоном про можливості припинення всіх налетів проти Північного В'єтнаму на іншій базі, як про це говорилося дотепер. Наприклад, південно - в'єтнамський генерал Дуонґ Ван Мінь, що його в минулому тижні запросив до повороту з еміґрації президент Південного В'єтнаму Нґуєн Ван Тіє, заявив, що він уважає, що можна би припинити бомбардування Північного В'єтнаму, „як би знайдено інші способи протидіяння комуністичній інфільтрації з півночі". Північно-в'єтнамські комуністи висловлюються дуже обережно і „делікатно" про того південно-в'єтнамського генерала, який користується великою популярністю, і коментатори не виключають можливости, що той генерал стане неофіційним посередником між урядом Південного В'єтнаму та підпільним Фронтом Національного Визволення. Також недалекі вже президентські вибори в ЗСА могли спричинити відлет Ле Дука То на консультації до Ганою.

„ОХРЕСТИВШИ ДИТИНУ, ТРЕБА ПАМ'ЯТАТИ ПРО НЕЇ" — ЗАКЛИКАЄ ПРОФ. О. ПРІЦАК ПІСЛЯ ІНАВҐУРАЦІЇ ВИКЛАДІВ З УКРАЇНСЬКОЇ ІСТОРІЇ В ГАРВАРДСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Проф. О. Пріцак (ліворуч) відкриває інавґураційний виклад проф. О. Оглоблина

Промовляє декан проф. Євген Кінасевич

Говорить професор Ричард Пайпс

Кембридж, Масс. — Дякуючи у своїй промові, за привітання з приводу цієї історичної події і за пожертви на встановлення Катедри Українознавства в Гарвардському Університеті, голова Комітету Українських Студій в цьому ж Університеті проф. О. Пріцак звернувся із закликом до жертвенної української громади в ЗСА й надалі підтримувати започатковану так добре справу. „Ми відбули хрестини — заявив проф. Пріцак, — після хрестин дитина ходити ще не може, треба пам'ятати про дитину і допомогти їй стати на ноги".

Відбулася ця зустріч-вечеря безпосередньо після інавґураційного викладу з української історії, що його мав у п'ятницю 11 жовтня ц. р. проф. Олександер Оглоблин, звідомлення з якого було надруковане у вчорашньому числі „Свободи".

Зустріч-вечерю з проф. О. Оглоблином, фундаторами на Фонд Катедри Українознавства та ініціяторами й будівниками цього фонду, як також з представниками наукових і громадських установ та окремих осіб відкрив короткою молитвою і потім побажаннями єпископ УПЦеркви в ЗСА Владика Олександер.

Після відчитання письмових привітів від наукових установ й окремих наукових та громадських діячів, усні привітання складали присутні на залі гості, між ними гол. предсідник СУК „Провидіння" о. шамб. М. Харина, який привітавши від Впреосв. Митрополита Амвросія Сенишина та від себе всіх, що причинилися до інавґурації першого викладу української історії в Гарвардському університеті, деклярував від „Провидіння" пожертву в сумі 100 — дол. Таку ж пожертву склав президент Всеукраїнського Євангельсько-Баптистського Братства пастор д-р Л. Жабко-Потапович з Честеру. Окремі менші пожертви склали присутні на зустрічі громадяни між ними 50 дол. п. Василь Кіналь з дружиною.

Крім згаданих в попередньому числі представників центральних і місцевих установ участь в зустрічі взяли д-р Яр. Падох від УВУ, д-р І. Падох від СУА, інж. В. Медуха від Т-ва Українських Інженерів у Філядельфії, яке асиґнувало 10 000 дол. на ФКУ, д-р Т. Ганушевський від Українського Лікарського Т-ва Північної Америки, І. Винник від Гол. Управи ООЧСУ, д-р М. Сіґурович голова Відділу УККА і Відділу ФКУ у Ню Гейвені, д-р І. Дідюк від Гол. Управи Укр. Лікарського Т-ва Півн. Америки, А. Стецик від „Зарева", проф. Мотря Кульчицька-Богатюк з Сиракюз від ТУСМ, І. Кобаса від Гол. Управи СУМА та Т-ва Українських Бібліотекарів Америки та інші. З фундаторів був також інж. С. Берегулька з Бостону.

Закінчив зустріч-прийняття своєю промовою гостинний професор Гарвардського Університету проф. Олександер Оглоблин. Те, що мав він сказати, як історик, — заявив він — сказав уже у своєму викладі. Тепер це минуле і треба думати про сучасне й майбутнє. Висловлюючи своє признання керівникам Гарвардського Університету за прихильність до справи створення Осередку Українських Студій, професор Оглоблин ствердив, що він сам починає тепер після Київського Університету й діяльности в Українському Вільному Університеті з 1944 року своє третє життя в Гарвардському Університеті. Бачить у цьому

(Закінчення на стор. 4-ій)

В Брукліні померла професорка українського роду д-р Ґледіс Матейко

Бруклин, Н. Й. — 11-го жовтня в шпиталі св. Вінсента померла у віці 47-ох років визначна наукова дослідниця недуги пістряка професорка д-р Ґледіс Матейко. Вона була професоркою біології в нюйоркськім університеті, членом Нюйоркської Академії Наук, працювала в різних лябораторіях, досліджуючи недугу пістряка. Вона й померла від цієї недуги. Про неї не чути було в українських колах, батьки її походять із Львівщини. Її похорон відбувся у вівторок 15-го жовтня з української католицької церкви св. Юра при 7-ій Східній вулиці в Ню Йорку.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 9118.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Українське „чудо" в Гарварді

Проф. д-р Омелян Пріцак, голова Професорського Комітету для українських студій в Гарварді та голова Наукової Ради Фонду Катедри Українознавства, відкриваючи інавгураційний виклад проф. д-ра Олександра Оглоблина з історії України на тому університеті минулої п'ятниці, 11-го жовтня, назвав встановлення першої катедри українських студій на тому передовому американському університеті українським „всенародним чудом". Це, мабуть, найвірніша характеристика, на яку заслуговує та історична подія, мавши на увазі всі ті „обставини" серед яких її довершено.

Фонд Катедри Українознавства заснувала група студентів-ентузіястів приблизно десять років тому з метою зібрати триста тисяч долярів на встановлення катедри українознавства при одному з американських університетів. Початково все могло виглядати на фантазію як щодо зібрання такої суми, так і щодо можливостей здобути згоду будь-якого університету на встановлення такої катедри. Пожертви бо на Фонд Катедри були ще одною із багатьох збірок на прерізні цілі, а коли мова про згоду будь-якого університету на встановлення катедри українських студій, то цю можливість чи не найкраще характеризує факт, що майже два десятки американських університетських видавництв відмовлялися друкувати Англомовну Енциклопедію Українознавства. Додавши до цього ту страшну ігнорацію і плутанину, що існує відносно України не тільки в американській публічній опінії, але й в американській науці, тоді матимемо тло, на якому встановлення першої катедри українських студій в Гарвардському університеті та згоду встановити ще дві дальші катедри й Інститут Українських Студій, як і зібрання вдвоє більшої суми, ніж початково пляновано, на фундацію першої катедри, то інавгурацію викладів в Гарварді минулої п'ятниці таки справді не можна окреслити ліпше, як українським „чудом".

Це „чудо" — за висловом проф. О. Пріцака — заіснувало завдяки ентузіязмові групи студентської молоді та завдяки десяткам громадян і тисячам жертводавців, які закопились ідеєю і вірою ініціяторів Фонду Катедри Українознавства. Треба додати, що до цього „чуда" не в меншій мірі причинився проф. д-р Омелян Пріцак, якому треба завдячувати згоду Гарвардського університету на встановлення українських студій, що з черги мало рішальний вплив на збіркову акцію, яка впродовж останнього пів року принесла майже таку саму суму, яку раніше зібрано за десять років.

Отже, мавши на увазі всі ті „обставини", започаткування викладів з української історії в рямках першої катедри українознавчих студій на Гарвардському університеті таки справді можна назвати „чудом". А проте, це „чудо" є логічним наслідком і вислідом суми багатьох зусиль упродовж багатьох років. Кожна акція нашої громади впродовж багатьох-багатьох років, усе те позитивне, що в українській справі будь-коли зроблено, було цеголкою в підбудову теперішнього нашого „чуда" в Гарварді. В цьому відношенні мимоволі приходить на думку рекомендація відомого американського авторитету в слов'янських студіях проф. Ернеста Сіммонса, який у передмові до виданого в 1963-му році старанням і коштом Українського Народного Союзу першого тому Англомовної Енциклопедії Українознавства писав: „В наших осередках слов'янських студій треба сильно скріпити зосередження на Україні. Додаткові катедри українських студій повинні бути встановлені, треба розбудовувати бібліотечні ресурси . . ."

Очевидно, що на цей розвиток, який довів до українського „чуда" в Гарварді, мала свій вплив і постава нашого народу на рідній землі, в цьому зокрема постава українських науковців, які в найстрашніших обставинах ворожої окупації все ж таки, часто з нараженням свого життя, творять нові великі вартості.

Інавгурація українських студій в Гарварді є початком, а не завершенням. Наша чергова мета — дві дальші катедри та Інститут Українських Студій на тому ж університеті, за яким повинні піти і підуть інші. Міннесотський університет уже раніше виявив не тільки свою згоду, але й своє бажання встановити катедру українських студій і подвоїти зі своїх фондів кожну суму, яку на ту ціль складе наша громада. Цитований вже проф. Омелян Пріцак назвав започаткування українських студій в Гарварді також „початком наукового відродження поневоленої нації в світовому маштабі". Цей початок можна вважати за найбільшу подію в історії Американської України, бо вона кладе найтривкіші основи для дальшого вільного розвитку української духовости і повинна стати рішальним етапом у мирних змаганнях за українське місце під сонцем.

Михайло Данилюк

ЛІКВІДАЦІЯ ПОЧАЇВСЬКОЇ ЛАВРИ

(1)

Серед різних великих та малих подій, що хвилюють українську еміграцію, майже непомітно пройшла одна трагічна подія: семисотлітню Почаївську Лавру, цю останню діючу Лавру на нашій Батьківщині, большевики остаточно зліквідували. З вісток, які пробиваються з України, а також з вірогідних джерел Української Православної Церкви в ЗСА довідуємось, що ліквідація захопила не тільки всі церкви Лаври включно з головною, Успенським Собором, але навіть замкнули Скит під Почаєвом, що був окремим місцем молитви і праці ченців. Ключі до всіх церков старовинної Лаври, її друкарні, іконописних майстерень, бібліотеки, архівів, релігійних та культурно - мистецьких збірок і т. д. опинились у партійних та каґебівських органах.

От вам і „культурна відлига" в Україні, про яку іноді говорять і деякі наші земляки!

Ліквідація Почаївської Лаври почалася вже давніше, і ми торкались цієї справи на сторінках „Свободи". Останніми двома роками напади окупаційного режиму на Лавру посилились, ченців розігнано, деяких арештовано й вивезено, прочан щораз більше тероризувалось, і вкінці „на вимогу широкої громадськости" Лавру замкнено. Цією „громадськістю" були, як звичайно, групки комсомольців та сексотів, здебільша навезених з інших околиць, включно з Московії.

Населення, а також українських культурних діячів ніхто, очевидно, не питав, та й саму Лавру не передано хоч про людське око т. зв. Товариству охорони пам'яток культури, а просто віддано в заряд місцевого КҐБ. При замкненні Лаври навіть не запрошено фахівців архітектури, образотворчого мистецтва, бібліотекарства та архівної науки, щоб зафіксували історичні пам'ятки, склали якийсь реєстр, упорядкували цінні матеріяли, що схоронило б хоч частину їх від грабунку і вивозу в Москву. Віршований пашквіль на Лавру Віталія Коротича, який залюбки деклямували комсомольці в Почаєві, був єдиним подихом „радянської культури" перед і під час ліквідації Лаври. Решту робили каґебісти...

*

Почаївська Лавра — після Києво - Печерської — друга щодо величини і стародавности в Україні. Рукописний твір „Монастир Скит", який схоронився в Почаївській Лаврі, оповідає, що її початок сягає перших років XII століття, а перший монастир збудували ченці Методій і Туркул 1220 року, повернувшись на Волинь з Афону. Перекази говорять, що десь біля 1240 року на скелі Почаївської гори з'явився вогненний образ Божої Матері, після чого залишилась там відбитка Її стопи. З того часу Лавра розростається, українське боярство та діячі обдаровують її землями, монастир розбудовується поза межі головної церкви та чернечих печер.

Особливо буйно почав розвиватись монастир з кінця XVI століття. До цього причинилось кілька факторів: подарування Чудотворної Ікони Божої Матері дідичкою - бояринею Анною Гойською, яку вона одержала від митрополита Неофіта з Костянтинополя, надання нею великих дібр, поява в Лаврі нового ігумена, Іова Заліза та особливе піклування Лаврою князем Костянтином Острозьким. Все це приваблювало в монастир ченців, майстрів та мистців.

Ігумен Іов уперше заводить чернецький устав на взірець афонського, що ставить Лавру в організовані рамки: тут ведуть архіви, пишуть книги, творять високі взірці релігійного мистецтва.

Подружжя українських шляхтичів Федора й Єви Домашевських, що проживали недалеко Почаєва 1649 року, подарували Лаврі великі добра, а також вибудували своїм коштом величну церкву, трипрестольний Собор, один з найкращих взірців церковної архітектури в Україні.

Київський митрополит Балабан 1659 року канонізував Преподобного Іова, і з того часу Лавра стала місцем прощі для населення майже всієї Правобережної України, Волині, Галичини, Полісся, Холмщини.

1675 року сталося відоме чудо, коли Почаївська Лавра була врятована від облоги турків появою над монастирем Божої Матері. Від того часу датується славна пісня „Ой зійшла зоря". Це, безперечно, піднесло ще вище славу Лаври, і вона стала місцем не тільки релігійної, але й національної прощі. В народі збереглися перекази про відвідини Лаври гетьманом Хмельницьким 1651 року та гетьманом Мазепою 1705 року.

Від 1721 до 1831 років Лавра була в заряді греко - католицького ордену Василіян, і в той час український граф Микола Потоцький будує там своїм коштом Успенський Собор, який закінчено 1782 року. Згодом, після повернення Лаври до Православної Церкви, збудовано церкви на Почаївській горі, а також величну дзвіницю, на якій найбільший дзвін важить 719 пудів — понад 11 тисяч кілограмів...

При Лаврі увесь час існувала друкарня, початок якої датується з 1618 року, коли там видано „Зерцало Богословії". Протягом століть ця друкарня випустила сотні богословських книг, чимало творів культурного та мистецького значення.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

ПРО УКРАЇНУ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА ФРАНЦУЗЬКІЙ ПРЕСІ КАНАДИ

Чужомовна преса останнім часом присвячує дещо більше, ніж звичайно, уваги Україні та її становищу в Совєтському Союзі. Причинились до цього писання українських патріотів в Україні, які зважилися на гідне громадське слово в обороні прав свого народу. Причинилась до цього і міжнародна ситуація, яка показала наочно громадській думці світу імперіялістичний характер Росії.

Не бракує серед цих голосів українського голосу, хоч він справді єдиний з українського боку в ході щоденної міжнародної преси. Роман Рахманний — наш кореспондент — вмістив у біжучому році ряд статтей в англомовній та франкомовній пресі Канади. Ми повідомляли наших читачів про його раніші статті в „Де Газет" і „Ля Пресс" (Монтреаль), що появилися навесні цього року. Тоді обговорено питання ув'язнених українців у мордовських таборах і питання, чому росіяни не висувають на порядок денний в СССР „проблеми національностей". За всі народи Совєтського Союзу зробили це лише українці, а тим самим вони дали великий вклад у справу оборони національних меншостей і менших народів у всьому світі, писав Р. Рахманний.

Влітку — наприкінці липня і на початку серпня ц. р. — появилися дві інші статті Р. Рахманного: в „Де Газет" і „Ле Девуар" (Монтреаль). Різні змістом статті обговорювали збірку матеріялів В. Чорновола і її значення для висвітлення справи гноблення національностей росіянами в СССР.

Тепер, 4 жовтня 1968 р., в монтреальському часописі „Де Ґазет" на сторінці, присвяченій міжнародним і канадійським питанням, появилася нова стаття Р. Рахманного: про русифікацію в Україні. Автор, на основі та при допомозі книги Івана Дзюби „Інтернаціоналізм чи русифікація", об мірковує тяжке становище українців у ніби - власній радянській державі. Він каже, що „чим більше Росія змінюється, тим більше вона залишається такою самою, як була, принаймні у відношенні до неросійських територій".

„Ленін силкувався змінити цей стосунок і обіцяв встановити для трудящих кляс справедливий лад, а для поневолених народів Росії — самовизначення. Коли він лежав уже на смертній постелі, наприкінці 1922 р., він мусів визнати свою невдачу в обох відношеннях. Невмируща російська бюрократія зі жменькою інтернаціоналістів його типу підкорила собі селян і робітників, а шовіністи в компартії взялися за знайомий їм метод насильного русифікування не-росіян. У своїх трьох останніх листах до Центрального Комітету Компартії Ленін остерігав партію перед помилкою підтримки для цих твердолобих, що їх він згірдливо звав великоруськими „держимордами". Незабаром Сталін почав розбудовувати свою особисту владу на цих елементах партії та державної адміністрації".

Далі Р. Рахманний пояснює англомовним читачам Канади, що тепер, „через 45 років після того Ленінового попередження, 37-літній український критик обвинувачує нинішніх лідерів СССР в продовжуванні антиленінської політики русифікування України. Арешти, проведені серед українців у різних містах України 1965 року, спонукали того автора — Івана Дзюбу — висловити свою власну пересторогу. Тогочасними жертвами були молоді українські інтелектуали, які заявляли своє невдоволення колоніяльним становищем їхньої республіки. Дзюба в своєму незвичайно документованому есеї обороняє право тих українців тривожитися долею їхньої української культури і української нації; а вона загрожена не меншою мірою, як значно менші за неї народи СССР".

Користуючись різними даними з книги І. Дзюби, що її видало друком В-во журналу „Сучасність", Р. Рахманний виводить перед очі англомовного читача жорстоку картину плянової русифікації українського шкільництва, адміністрації, торгівлі, фабрик, молодіжної організації, дошкілля в УССР. Він, зокрема, підкреслює економічну залежність УССР від Росії, яка русифікує українців особливо при допомозі совєтської армії.

„Хоча росіяни і їхні українські коляборанти на офіційних позиціях всіма силами намагаються переконати українську громадськість у ніби користях, здобутих Україною внаслідок її „возз'єднання з Росією", українці дедалі краще розуміють своє колоніяльне становище в СССР. З того постає фермент між інтеліґенцією, і щораз більше людей критикують політику „злиття націй", — пише Р. Рахманний. На закінчення своєї статті в щоденному часописі „Де Газет" він пригадує, що „Іван Дзюба — щирий визнавець марксистсько - ленінських принципів" у питанні національностей Совєтського Союзу. Тому Дзюба серйозно „остерігає всіх тих, які намагаються перевищити Сталіна". Бо Сталін, як пише Дзюба, знищив багато мільйонів українців, але не міг знищити нації..."

Через кілька днів після появи статті Р. Рахманного в монтреальському англомовному часописі громадяни Монтреалю і Оттави дізналися, що посол СССР Іван Шпедько вже спакувався і виїжджає до Москви на постійне перебування. Таким чином стаття про русифікацію України, надрукована в часописі, який поширюється і в столиці Канади, була добрим „гостинцем на дорогу" одному з тих совєтських українців, які пробують переконати мешканців Північної Америки в „буйному розвиткові квітучої УССР" під опікою Москви.

Т. Тещук

ЯКНАЙБІЛЬШЕ УВАГИ ДО ЗБЕРЕЖЕННЯ НАШОЇ МОЛОДІ

Гаряче літо і вакації вже проминули. Знову ожило українське громадське життя, і наші діти знову ходять до дитячих садків і шкіл українознавства.

Але, на жаль, багато ще дітей залишається поза садочками і школами українознавства. Вони, звичайно, бавляться з сусідніми американськими дітьми на вулиці і ходять до американських шкіл, де протягом кількох годин кожного дня слухають лише англійську мову і дуже швидко її опановують. З вулиці і школи приходять додому, роблять шкільні завдання і дивляться на екран телевізора.

Перебуваючи більшу частину дня в чужій атмосфері, наші діти відчужуються від батьків і занедбують свою рідну мову. Тому перед нами завжди стоїть грізна проблема збереження і виховання української молоді.

Родинний дім

Батьки мають найбільший вплив на своїх дітей. Від батьків діти засвоюють від наймолодшого віку українську розговірну мову, яка має вирішальне значення для їх збереження та дальшого розвитку і служить головним покажчиком національної свідомости батьків.

Досвід показує, що для тих дітей, які не володіють українською мовою, школа українознавства і українські організації молоді малощо допоможуть. Вони не розуміють українських Богослужб і від своєї Церкви та свого середовища відчужуються. І це провина не їх, а їхніх батьків, які не навчили своїх дітей говорити рідною мовою.

Отже родинний дім — найголовніший засіб для збереження і виховання української молоді. Відповідальність за втрату нашої молоді несуть батьки, які повинні не тільки говорити з дітьми по-українськи, а й посилати їх до дитячих садків та шкіл українознавства.

Дитячий садочок

В українському дитячому садочку діти з малих літ привчаються до рідної мови, рідних пісень і молитви. В спільних забавах під керівництвом досвідчених виховниць діти призвичаюються до товариських взаємин і дисципліни. У родинному домі і українському садочку формується характер дитини, що є дуже корисним для її дальшого духового розвитку.

Досвід показує, що дитина від наймолодшого віку може одночасно вивчати дві або й три мови. Англійську мову, як державну, засвоює вона з телевізії і на вулиці без усякої допомоги батьків. Але коли діти передчасно опанують англійську мову, то навчити їх української мови дуже тяжко. Тому батькам треба завжди стежити, щоб діти говорили вдома по - українськи.

Школа українознавства

Навчити своїх дітей говорити по - українськи мають змогу всі батьки. Але цього мало: знання української мови повинні вдосконалювати вони в школі українознавства.

П'ять днів на тиждень наші діти перебувають в американській школі і лише один день у школі українознавства. Очевидно, що без допомоги батьків школа українознавства за такий короткий час малощо зробить.

Психологи стверджують, що найбільшим впливам піддаються діти до 14 року життя. Після цього віку впливи батьків і оточення на дітей щораз зменшуються, але допомога і опіка батьків є конечною аж до закінчення середньої освіти.

Школи українознавства відкривають великі перспективи для молоді і мають подвійне значення: вони відривають дітей в суботу від впливів вулиці, зберігаючи молодь в українському середовищі; вони підносять культурний рівень молоді і виховують їх в українському національному дусі.

На жаль, треба ствердити, що поради в справі збереження і виховання молоді, що друкуються в українській пресі, читають лише найбільш свідомі батьки, а більшість батьків не читають української преси і не цікавляться національним вихованням дітей, виправдуючи свою байдужість різними неслушними причинами. Тому справи збереження і виховання української молоді треба починати через освідомлювання батьків.

Для цього доцільно було б:

— Шкільним референтам Відділів УККА в порозумінні з проводами місцевих жіночих організацій творити, де потрібно, нові і урухомити існуючі дитячі садочки; перевірити стан місцевих шкіл українознавства.

— Просити місцевих парохів, щоб вони кожної неділі спонукали батьків посилати своїх дітей до українських дитячих садочків, цілоденних парафіяльних шкіл та шкіл українознавства.

— Звертатися з короткими закликами до батьків через українську пресу та радіопрограми про потребу посилати своїх дітей до садків і шкіл українознавства.

— Просити збирачів Національного Датку, щоб вони у своїх районах нав'язали живі контакти з батьками і подавали їм потрібні інформації про дитячі садки та школи українознавства.

Для збереження і виховання української молоді треба присвятити якнайбільше уваги.

Завертаючи до сталінщини, вимагають від письменників писати про стахановців

Київ. — Поступовий процес повернення до часів сталінщини помітний в Україні вже не лише в площині переслідування інакомислячих та в закритих судах. Комуністична партія почала вимагати від письменників і поетів, щоб вони повернулись до давньої практики вихваляння учасників так зв. „стахановського руху". Тому, що після смерти Сталіна про Стаханова всі однозгідно „забули", як про підставну фіґуру для збільшення експлуатації трудящих, тепер комуністична партія дає пряму й відверту вказівку - наказ у цій справі. „Радянська Україна" з 3-го жовтня, у рубриці „Партійне життя", подає: „Згадайте трудовий пафос перших п'ятирічок, славнозвісні імена героїв, що ними пишалась і пишається Вітчизна. Папанін і челюскінці, Паша Ангеліна і Олексій Стаханов, Марія Демченко і Валерій Чкалов... Вирости таким же, як вони, бути схожим на цих героїв мріяв кожен з нас. І сьогоднішній день Вітчизни сповнений трудових дерзань, не бракує у нас хорошої ініціятиви, різних починань. Але останні роки про жодне з них ми не говорили так кваліфіковано і на повний голос, як свого часу вели мову про того ж Стаханова чи, скажімо, Петра Кривоноса. Тут і нам докір, так би мовити, на власну адресу, і серйозна претензія до журналістів, працівників мистецтва тощо. Герої праці наших днів гідні того, щоб яскраво і повно розкрити велич їх поривань!..."

„ХОДІМО В ТЕАТР ПОЕЗІЇ"

Багато разів читачі „Літературної України" висували питання про створення в більших містах України „Театрів поезії". У тій газеті з 20 вересня знов сказано: „Театр поезії" мав би бути і в Києві, Харкові, Одесі Донецьку". Практичну спробу зробили в київському будинку письменників. Перед переповненою залею на відповідно удекоровану сцену вийшов у військовому актор і читав поему „Червона зима" В. Сосюри, що справило на присутніх велике враження. Дотепер в Україні немає ні одного театру такого типу.

о. Василь Стебельський

ЗІ ЗБАРАЖА ДО ЛЬВОВА

(З НАГОДИ СТОЛІТТЯ АКАДЕМІЧНОЇ ГІМНАЗІЇ У ЛЬВОВІ)

(1)

На Союзівці, в кетскільських горах, відбулась незвичайна зустріч: колишні професори та учні львівської Академічної Гімназії з'їхалися з різних сторін і країв, щоб спільно відзначити її сторіччя. На жаль, ніхто не приїхав з нашого Льва-города, щоб звеличати це свято.

Ми, що живемо у вільному світі, не можемо не згадати добрим словом нашої славної гімназії, що була святинею науки для нас, її учнів, і гордістю для всієї української спільноти. Кожний з нас колишніх її учнів, має спомини про особисті труднощі та невдачі, успіхи й радощі, якими радо бажав би поділитися з іншими. Це і є ціллю цих рядків, що їх складає один з найщасливіших учнів, пригадуючи собі часи з-перед 40 років.

Для сина незаможного селянина з села Шили, Збаразького повіту, шлях до Головної Академічної Гімназії у Львові не був легкий.

Тоді, коли з його села кільканадцять хлопців ходило вже до української гімназії в Тернополі, він щойно приготовлявся складати вступний іспит до найближчої гімназії у Збаражі. В 1925-му році йому навіть не снилась Академічна Гімназія. Зрештою, сон не брався. Думав цілу ніч про іспит до польської гімназії, бо не мав іншого вибору.

Раненько вибралися з батьком, щоб на час прибути. Щойно світало, а ми вже їхали шильським шляхом, а потім через лубянецький ліс гостинцем. Недалеко нього показав мені батько зарослий шлях, що його звали козацьким. Ним 1648 року маршували тисячні колони повстанського війська Хмельницького, що йшов походом на Збараж.

Світанок — ліс — козацький шлях, в додатку пам'ять про часті ревізії польської поліції в нашій хаті за останні два роки — все це зроджувало в душі не гармонійні думки. А до того по дорозі ще й така сцена. Вже здалека чуємо ревний плач. Коло „коршемки" зустрічаємося з другим возом. Зразу думали, що то бідний батько везе хворого сина до лікаря, бо хлопець не то плакав, а прямо заводив і янчав, неначе з болю. Тим часом виявилось, що не хотів він їхати до школи й просив батька з плачем: „Хочу додому! . ."

Може за „кару", що не міг я зрозуміти того плачу, мій іспит відбувся не без пригоди. При письмових іспитах — втомлений недоспаною ніччю і дорогою — я заснув. Учитель мусів мене будити. Хоч відповіді були добрі, учитель, мабуть, вирішив, що я не зацікавлений школою. Та іспит склав, і до школи прийняли.

Дві перші гімназійні кляси закінчив з добрим успіхом. Одначе, в польській гімназії не почував себе задоволеним. Те почуття погіршилося, коли в половині вакацій батько заявив мені: „Сину, по вакаціях до школи більше не підеш. Для мене затяжко тебе посилати. Вже трохи навчився, то буде вистачати . . ." — Така несподівана заява вбилась мені мечем просто в серце. Мама стала в моїй обороні: „Ліпше не треба було взагалі з тією школою зачинати, ніж так скоро її закінчувати". — Мушу признатись, що батько був головним мотором, що заохочував мене вчитись, щоб стати священиком. А тут ось і кінець, здавалось, науці.

Не знаю, хто більше журився і молився, мати, батько чи син, щоб Бог дав свою помічну руку. І великий Господь ту поміч прислав. За яких два тижні перед кінцем вакацій надійшла зі Львова поштівка з незвичайно радісною вісткою: „Ваш син прийнятий до Інституту св. Йосафата у Львові й до школи. Приїхати з кінцем серпня або першого вересня".

Душа знов віджила. Почали приготовлятись в далеку дорогу.

Інститут ім. св. Вмчн. Йосафата у Львові

Інститут св. Йосафата, можна сказати, був споріднений з Академічною Гімназією, бо в ньому мешкали питомці, з яких одні були учнями Головної, а другі ходили на Філію. Тоді ще не було гімназії Малої Семінарії. І сьогодні, коли відзначаємо сторіччя Академічної Гімназії, ми, колишні питомці Інституту ім. св. Йосафата у Львові, повинні відзначити п'ятдесятліття від часу його заснування. Тому ми радіємо подвійно, що з'їзд Академічної Гімназії відбувся під почесним протекторатом Високопреосвященнішого Архиєпископа Кир Івана Бучка, колишнього не тільки учня й катехита тієї гімназії, але також незабутнього виховника й отця ректора Інституту св. Йосафата. Тож згадаймо з цієї нагоди також і про Інститут — Малу Семінарію.

Моя перша подорож поїздом зі Збаража до Львова відбулася в останніх днях серпня 1927 року під проводом батька. Він ще добре орієнтувався по Львові, бо служив у ньому три роки за австрійських часів при війську. Тому й не трудно було йому знайти головну пошту, а в сусідстві з нею Інститут при вул. Сикстутській 39 а.

(Далі буде)

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, а нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

ФОНД КАТЕДРИ УКРАЇНОЗНАВСТВА ТА УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ В ГАРВАРДІ —

ПОТРІБНО: $600,000; ЗІБРАНО ДОСІ: $540,000 ВПЛИНУЛО В ОСТАННІХ ДНЯХ: $12,000 ЩЕ ПОТРІБНО: $48,000

ЧЕКИ ВИСТАВЛЯТИ НА: UKRAINIAN STUDIES CHAIR FUND, 302 WEST 13th STREET, NEW YORK, N.Y. 100014

ВІСТІ З ТОРОНТА

20-річчя Торонтонської Епархії

В цьому році припало 20-річчя заснування Торонтонської Епархії та епископської хіротонії Кир Ізидора. Побут — відвідини Верховного Архиепископа Блаженнішого Кардинала Кир Йосифа дуже причинився до зактивізування і скріплення нашого церковно-релігійного і громадського життя. Ці історичні відвідини будуть записані золотими буквами в історії нашої церкви і народу, підкреслюючи, що одним з перших промоторів цих пам'ятних подій був наш Торонтонський Преосвященний Владика Кир Ізидор. Оцінюючи всі дотеперішні праці і заслуги нашого Владики, а зокрема його старання для приїзду до нас Верховного Архиепископа, наша Торонтонська Епархія під проводом Священичої Ради рішила відзначити 20-річчя святковим бенкетом в неділю 24 листопада в одній з найбільших заль Торонта готелю Роял Йорк. Діловий Комітет під проводом д-ра М. Мицика приступив до приготувань, щоб ці святкування получені з празником Катедральної парохії св. Йосафата випали гарно.

Ювілейні св'яткування

Окружний Комітет відділів Торонтонської округи під проводом його голови покликав до життя діловий комітет для підготовки Ювілейного концерту і бенкету для відзначення 75-річчя виходу у світ першого українського щоденника „Свобода" і 75-річчя існування Українського Народного Союзу. Концерт і бенкет, в якому візьмуть участь визначні мистецькі сили з Канади і Америки, та представники нашого зорганізованого життя, відбудуться 2-го лютого 1969 р. у новій великій модерній залі під церквою Пресвятої Евхаристії при вул. Белвю.

Турне хору „Прометей"

Хор Осередку СУМ „Прометей" під керівництвом мґр. В. Кардаша разом з дівочим хором „Діброва" і танцювальною групою „Верховинці" готуються до концертового турне по містах Канади і ЗСА. В осінньому сезоні мистецькі ансамблі виступили з концертами: В неділю 6-го жовтня у Сен Кетеринс о год. 3-тій по пол. в залі Чорноморського Дому. В суботу 12-го жовтня в Ню Йорку год. 8-ма вечором в залі „Гай Скул оф Фешен Інститют". В неділю 13-го жовтня ц. р. у Філядельфії, год. 8 веч. в залі „Венямін Френклін Гай Скул Авдиторіюм". В неділю 20 жовтня у Ватерльо о год. 8 веч. авдиторія Ватерльо університету: В неділю, 27 жовтня у Велланді в залі „Сентеніял Галл„ та в суботу, 16 листопада у Монтреалі, о год. 8 веч. заля „Плято Гол". Хор „Прометей" і його диригент мґр. В. Кардаш здобули собі славу й популярність найкращої мистецької одиниці на американському континенті. Його належно доповнює кольоритний дівочий хор „Діброва" і танцювальна група під проводом п. Клуня. Акомпаніяменткою хору, що своїм майстерним супроводом на фортепіяні у великій мірі причиняються до успіхів хору, є пані М. Кравців-Барабаш.

Новий український фільм

Оформлена в Ошаві корпорація Канадійсько-українського фільму п. наз. „КАНУКР" філм продакшен лимитед, працює над фільмом „Ніколи не забуду" за літературним сценарієм С. Любомирського. Фільм повинен появитися на екранах Канади і Америки вже при кінці цього року. Тематика фільму: визвольна боротьба українського народу з німецьким і московським окупантами, буде добрим виховним матеріялом для нашої молоді і історичним підтвердженням боротьби їхніх батьків і дідів за визволення України. Корпорація плянує випродукувати в наступних п'яти роках 5 фільмів.

На чолі корпорації є відомий з попереднього фільму „Жорстокі світанки" продуцент і фаховий кінооператор Володимир Васік. На режисера запрошений сеньйор українського театру Богдан Паздрій. Художним керівником є відомий художник-маляр Володимир Бачинський. У фільмі виступають професійні актори та цілий ряд найкращих аматорів-любителів сцени. Майно корпорації виносить понад 200 тисяч долярів, обладнане найкращою технічною апаратурою, костюмами, зброєю, реквізитами у власному новому будинку. Другим фільмом буде історичний фільм з часів козаччини. Корпорація випустила до продажу уділи на суму 900.000 дол., які повинні б покрити кошти випуску 5 фільмів.

20-річчя СТ „Україна"

Тенісовими, відбиванковими, й футбольними змаганнями Спортового Т-ва „Україна" з передовими командами із ЗСА та величавим бенкетом, який відбувся в суботу, 21 вересня у „Сівей Таверс", Провід Т-ва „Україна" відзначив спільно з громадянством своє 20-річчя. Бенкет відкрив голова Т-ва п. Смотолоха, яким в дальшому вміло і фахово проводив ред. З. Снилик з ЗСА. З промовами виступали п.п. Б. Бойчук і інж. Б. Рак, голова Ради УСЦАК. Молодечі організації репрезентували: Пласт — Р. Вжесневський, СУМ — мґр. Т. Вуйняк. Сот. Гуляк заступав Б-во І УД УНА. За президіяльним столом були Всч. о. І. Сиротинський (католицький), о. Фотій (православний), які перевели молитви.

Український день КУК

В неділю, 8-го вересня відбувся на Оселі „Київ" „Український День" відділу КУК. Чудова осіння погода дописала. Поважне число учасників могли приємно провести день. Програму „Українського Дня" відкрив голова КУК д-р О. Бойко, який з'ясував сучасний стан подій у світі й наше до них ставлення, підкреслюючи потребу тісної співпраці й координації наших дій. Мистецькою частиною вміло й дотепно проводив п. Поченюк. З сольоспівами виступили: панна Е. Бербенець — сопрано, п. І. Хабурський — тенор, відспівавши по кілька пісень під акомпаніямент п-ні проф. Голинської. Кінцевим словом голова КУК подякував всім, що причинилися до влаштування такої вдалої імпрези, зокрема заст. голови І. Палці і секретареві д-р В. Мужеві, виконавцям програми, та керівникові радіопрограми п. Наумчукові за повну співпрацю та безплатне оголошування куківських імпрез на своїй програмі. Пані влаштували смачний буфет, який користувався признанням присутніх.

100-річчя „Просвіти"

Відділ КУК заплянував на початок грудня велику імпрезу для належного відмічення 100-тих роковин повстання „Просвіти" та її великої національно-освідомлюючої праці у нашому народі. Покликаний до життя комітет займеться підготовчими працями. Святкування відбудуться у великій залі Месей Гол, а в мистецькій програмі виступлять всі існуючі в Торонті хори і мистецькі одиниці.

Доповідь Івана Коляски

Старанням Студентського Клюбу при Торонтонському Університеті в будинку Механікен Вилдінг, відбулася в середу, 25 вересня ц. р. доповідь автора книжки „Русифікація шкільництва в Україні" — Івана Коляски. Тема доповіді була „Проблеми національностей в Советському Союзі". Доповідач вив'язався знаменито з свого завдання, розкриваючи на підставі власного пережитого і баченого власними очима в Україні. Досить простірна заля не могла помістити всіх охочих. Шкода, що управа Ст. Клюбу не подбала за відповідніше і більше приміщення. Було багато із старшого громадянства, що абсолютно підтвердило і морально заохотило наших студентів до дальшої праці. Була і деяка кількість комуністів, які видно прийшли по „пляну" розкрити доповідача. Однак марні були їх спроби, бо мусіли вони таки ховати свої голови від відповідей та арґументів доповідача. При цій нагоді варто зазначити, що написана книжка І. Коляскою є в розпродажі. Вона є в англійській мові і дуже добре надається для широкого поширення її в колі наших співгорожан. Закликаємо всіх закупити цю вартісну книжку, в якій автор як комуніст розкриває всю правду про русифікацію України.

В. Дідюк

Ню Йорк, Н. Й.

КОМІТЕТ ОБ'ЄДНАНИХ АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ РОЗПОЧИНАЄ ПРАЦЮ

Після літньої перерви Об'єднаний Комітет Відділ УККА в Ню Йорку, під головуванням мец. Р. Гуглевича відбув перше засідання 16 вересня у „Веселці". Присутніх 16 членів комітету, тов. суду та кон. комісії вислухали звіт голови та ряд заплянованих акцій на осінь 1968 р. та 1969 р. Голова мец. Р. Гуглевич повідомив, що здасть звіт як голова Метрополітального Комітету для привіання Їх Блаженства Верховного Архиепископа Кардинала Кир Йосифа Сліпого, на загальних зборах повного Комітету. Він поінформував про відзначення Тижня Поневолених Націй в Ню Йорку і про участь в нім української громади. Українці всі разом відзначували в цім році в Ню Йорку Тиждень Поневолених Націй молитвою в катедрі св. Патрика, походом по П'ятій Евеню до Центрального Парку, де відбулася маніфестація з виступами промовців та танцювальної групи СУМА під керівництвом Олега Ґензи. Українці брали участь в ратуші при підписанню проклямації посадником Ліндзі і 16 липня на прийняттю улаштованім комітетом.

Заторкнув справу будови репрезентаційного Українського Народного Дому в Ню Йорку, для якої справи обрана окрема комісія, звіт якої вкоротці заподасться до відома нашій громаді.

Найважнішою точкою була справа імпрез восени 1968 р. в Ню Йорку, як відзначення 50-річчя Листопадового Чину та УГА, 100-річчя заснування „Просвіти" на ЗУЗ та в 1969 р. 50-річчя Соборности Українських земель та в березні 1969 року відзначення Шевченкових роковин.

Імпрезовий референт д-р Вас. Палідвор поінформував, що програма відзначення 50-річчя Листопадового Чину в підготовці, хор „Думка" вже готовить репертуар нових пісень, вирішено запросити на промовця відомого громадського діяча і голову ОБВУА д-ра Ів. Козака, співачку Андреадіс та відбути апель українських комбатантів різних родів зброї, включно з молоддю СУМА і Пласту. Імпреза відбудеться в Фешен Інституті 3-го листопада ц.р. вечором. З цієї нагоди комітет видає пропам'ятне видання з поміщенням оригінальних споминів учасників Листопадового Чину, віршів і знимок.

В суботу 2-го листопада Комітет замовить Панахиду вечором в церкві св. Юра в Ню Йорку, на яку запрошується наших комбатантів, молодечі та інші організації прибути з прапорами. Д-р І. Козак поінформував, що створений красвий комітет для відзначення 50-річчя Листопадового Чину видасть відзнаку-жетон та відбуде зустріч українських комбатантів з громадянством в суботу по обіді 2-го листопада 1968 р. в залі УНДому в Ню Йорку, де буде влаштована виставка видань, зв'язаних з цим відзначенням.

Присутні Степан Чума та Тиміш Шевчук звернули увагу, що слід включати в програму наших імпрез і нашу молодь. Голова відповів, що все це робив, але для підготовки треба доволі часу.

Виданням і призбиранням фондів на видання журналу займеться окремий комітет в складі д-р Іван Козак, д-р О. Соколишин д-р Вас. Вишиваний, Тиміш Шевчук і Роман Крупка.

Порішено вкоротці розіслати контракти платних оголошень. Касир Мих. Салдан висказував побоювання, що програма буде за скромна. Голова відповідав, що довгі програми томлять присутніх, і тому треба влаштовувати короткі програми, але на високому мистецькому рівні. Декорацією сцени буде заниматися п. Т. Шевчук.

Відносно відзначення 100-річчя „Просвіти" намічено день 8 грудня 1968. Подробиці подасться вкоротці.

Академію Об'єднання Українських Земель чи Соборности України порішено відбути 26 січня 1969 р. у Фешен Інституті в Ню Йорку з відповідною програмою.

Відзначення роковин Шевченка перенесено для обговорення на слідуюче засідання.

Інфор. реф. Об'єд. Коміт.
Д-р Ол. Соколишин

В СССР даватимуть ще один новий орден

Москва. — Не маючи чим практично заохочувати трудящих СССР, особливо молодь, до ще активнішої праці „в ім'я комунізму", совєтський уряд вдався до продукування нового „ордену" — нагрудного знаку „Воінская доблєсть", себто „Вояцька честь". Всесоюзний Центральний Комітет комсомолу, як повідомила „Комсомольская Правда" з 8 жовтня, є нібито господарем чергового совєтського „ордену". Значок з зображенням Леніна, червоної зірки та російським написом ВЛКСМ і „Воінская доблєсть" будуть давати військовослужбовцям, які „виявлять особливу пильність, найкраще оволодіння військовою технікою, уміло виховуватимуть молодших вояків" тощо. Нагороджуватимуть навіть тих, „хто доб'ється високих показників у соціялістичному змаганні" аби лише чимось заохотити людей до праці для імперської „казни".

Всесовєтська пошта оминула українську тематику на марках

Київ. — „Деякі уявлення про Україну, її міста, їхню історію дають совєтські поштові марки", інформує журнал „Україна" з серпня ц.р., ч. 33. З опису тих кількох значків видко, що найбільше уваги припало . . . Кримові, який Москва „подарувала" Україні, вигнавши звідти корінне татарське населення. Було випущено, напр., кілька значків на тему „Нікітінського саду" з таким написом: „150 лет Никитинского ботаническо-го сада", — не відомо навіть, де той сад росте, бо не зазначено ні України, ані області. Формальна „держава" УССР не має права випускати своїх поштових значків, а всесовєтське міністерство має свої, шовіністично-російські міркування на цю тему. Все таки київський журнал „Україна" наважився обережно натякнути на цей прояв шовіністичної нетерпимости щодо українського народу, землі й історії: „На жаль, наша філятелія не відгукнулася на святкування 700-річчя Львова, 300-річчя Івано-Франківська, 300-річчя Львівського, 150-річчя Харківського університетів. І ще чимало міст, безліч чудових окрас української землі чекають свого відтворення на поштових мініятурах".

„ВОЛОСОЖАР", чч. 6-7
Вийшов друком „Волосожар" чч. 1-7, 1968, з творами Є. Маланюка, Паустовського, О. Раня, Щербака, І. Манила та ін. Друкується уривок з роману „Собор" О. Гончара, кілька творів з кн. „Голосіївська осінь" М. Рильського та новеля А. О-ла „Інстинкт розмноження". Вимагайте „Волосожар" в „Оріоні" (Філядельфія) та в інших книгарнях! Ціна 1 прим. 15 центів, річна передплата 2 дол., на півроку 1 доляр. Замовляти:
Wolosozar, P.O. Box 472
Vineland, N.J. 08360, U.S.A.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США

ПЛЕНАРНА КОНФЕРЕНЦІЯ

Відкриття Академічного року 1968-1969

Доповідь Юрія Шевельова:

НАВКОЛО „МОЙСЕЯ"

Конференція відбудеться

в суботу, 19-го жовтня 1968 року

о 6-ій год. 30 хв. веч.
у великій залі Академії: 206 Вест 100 вул.
Ню Йорк, Н. Й.

Увага! НЮАРК й ОКОЛИЦЯ! Увага!

УКРАЇНСЬКИЙ АМЕРИКАНСЬКО-РЕСПУБЛІКАНСЬКИЙ КЛЮБ ПОВІТУ ЕССЕКС

запрошує ціле Українське Громадянство на

ПЕРЕДВИБОРЧЕ ВІЧЕ

що відбудеться

в неділю, 20-го жовтня 1968 року

о год. 4-ій по пол.
в УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ
3-ій поверх
140 Проспект Авеню, Ірвінґтон, Н. Дж.

На вічу будуть приявні п. GEORGE WALLHAUSER, кандидат на конґресмена та кандидати на повітових фріголдерів.

Не потребуємо більше пожертв.

При всіх видавничих кризах реґіональних історій, нас поминула пошесть байдужості.

ВИННИКИ-ЗВЕНИГОРОД-УНІВ ТА ДОВКІЛЬНІ СЕЛА

ІСТОРИЧНО-МЕМУАРНИЙ ЗБІРНИК

на якого видання зібрано вистарчаючу суму грошей, переходить зараз лінотипний склад. — Найдалі до дня 1-го листопада 1968 р. приймаємо ще фотографії для поміщення в нашій Пропам'ятній Книзі від кожного, хто від одної фотографії вплатить 25 дол., а молодь і особи без доходів платять тільки половину. Всякі раніші пожертви зараховуємо для цієї акції. — Можна присилати фота особисті, своїх дітей, батьків, свояків і приятелів, теж групові знімки, а все для гідного зарекордовання їх для історії та живим дати милу пам'ятку.

Просимо висилати фотографії найкращі, без різниці їхньої величини, бо їх стандаризується при робленню кліш до друку. Разом з фотографіями просимо подавати: ім'я і прізвище, дату і місце народження та особливі заслуги для укр. громади, якщо такі є, а зредаговані нами тексти будуть надруковані під фотографією при історії Вашого села. Назви сіл нашого району: Лисиничі, Підбірці, Борщовичі, Сухоріче, Білка Вижна, Мяклашів, Підберізці, Германів, Миколаїв, Печеніги-Печенія, Куровичі, Підсоснів, Чижиків, Гаї, Яхторів, Лагодів, Словіта, **УНІВ**, Погорільці, Під'ярків, Солова, Підгородище, Городиславичі, **ДЗВЕНИГОРОД**, Романів, Коцурів, Селище, Гринів, Ганчари, Шоломия, Глуховичі, Водники, Дмитровичі, Чішки, Сихів, Винничкн, **ВИННИКИ**.

Просимо присилати фота зараз, нехай нікого в цьому історичному реєстрі не забракне, щоб пізніше не було жалю: Всі там є, тільки мене немає!

Видавничий Комітет просить висилати фотографії, чеки або поштові перекази на адресу: League of American of Ukrainian Descent. — "Vynnyky", 841 N. Western Avenue, Chicago, Ill. 60622, U.S.A.

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ

П'ятниця, 18-го жовтня 1968 року

„В'ЄТНАМ ОЧИМА ВОЯКА"

Багато ілюстровану прозірками доповідь виголосить

п. Петро Бокало

Початок: год. 7:30 веч.

Увага! Ювілейні Комітети Листопадового Чину та Відділи ОбВУА!

ВАЖЛИВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

Крайовий Ювілейний Комітет 50-річчя Листопадового Чину і створення УГА видав для відзначення цього подвійного Ювілею по-мистецьки виконану

ВІДЗНАКУ (ЖЕТОН)

яку виготовлено в більшій кількості для розпродажу в усіх українських громадах ЗСА. Ціна по 25 центів. Відповідне число тих жетонів отримають в найближчих днях всі Відділи ОбВУА. Тому, що дохід з розпродажу призначений на ювілейний Дар Українському Воєнному Інвалідові, а жетон має вартість також для колекціонерів музейних пам'яток, прохаємо розпродати його у зв'язку з ювілейними святкуваннями. Замовлення на жетони слід слати на адресу: Dr. Iwan Kozak — 81 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303.

Крайовий Ювілейний Комітет

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ ВІДДІЛ в КЛІВЛЕНДІ, Огайо
— влаштовує —

в неділю, 20 жовтня 1968, о год. 7 веч.

(а не як було подано 28-го в попереднім оголошенні)

PARMA SENIOR HIGH SCHOOL
LITTLE THEATER
6285 W. 54th Street, PARMA, Ohio

КОНЦЕРТ

ДАРІЯ ГОРДИНСЬКА КАРАНОВИЧ

ВИКОНАЄ ПРОГРАМУ: Бах, Бетовен, Шуберт, Шопен, Барвінський, Лятошинський і Грудин.
Перше виконання сюїти Грудина, присвячене Дарії Каранович.

НА МИКОЛАЯ ПРОПОНУЄМО:

1. ТРИ МИКОЛАЇВСЬКІ ВИСТАВИ .... за $1.00
2. МИКОЛАЇВСЬКІ ВЕЧЕРИНКИ .... за 1.00
3. ГОСТИНА СВ. МИКОЛАЯ .... за 1.00
4. СВЯТА ГОСТИНА, Курцеби .... за 1.00

НА СВЯТ-ВЕЧІР:

1. ВИФЛИЄМСЬКА НІЧ, Луцика .... за 1.00
2. СВЯТ-ВЕЧІР, Павлусевича .... за 1.00
3. ДІД-МОРОЗ, Шугаєвського .... за 1.00
4. ВЕРТЕП, Луцика .... за 1.00
5. ГОСТІ З ВЕФЛЕЄМУ, Шкрумеляк .... за 1.00
6. ГОРДІСТЬ, Черноти .... за 1.00
7. СТІННІ КАЛЕНДАРІ .... по 1.00

HOWERLA, 238 E. 6th St., NEW YORK, N.Y. 10003

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що 8-го жовтня 1968 р. відійшла у Вічність наша Найдорожча МАТИ, БАБУНЯ і ПРАБАБУНЯ

бл. п.

ПАРАСКЕВІЯ ПЕРЕЦЬКА

ПОХОРОН відбувся в суботу, 12-го жовтня 1968 р. о год: 9:15 рано з похоронного заведення Градовського на цвинтар Голі Сепулькр в Дітройті, Миш.

Горем прибиті:

АВГУСТИН — син з дружиною ОЛЕНОЮ і дітьми, ІВАН — син з дружиною ДЖУЛЕЮ і дітьми, ОЛЬГА ЖЕРОВСЬКА — дочка в Польщі, МАРІЯ ЛОГУШ — дочка з мужем ДМИТРОМ і дітьми, СТЕФА КОРОЛЬ — дочка з мужем ІГОРОМ і дітьми, АННА ДУДУН — дочка з мужем БОГДАНОМ і дітьми, КОРНЕЛІЯ ПРИБУЛА — дочка з мужем ІВАНОМ і дітьми і АНЯ ШАЛАУТА — внучка з мужем ІГОРОМ і дітьми.

В ДЕСЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Дорогого Мужа, Батька і Дідуся

бл. п.

ВІКТОРА ЛИСНЯКА

сотника Української Армії відправиться

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА З ПАРАСТАСОМ

в суботу, 19 жовтня ц. р. о 9 год. ранку

в ЦЕРКВІ СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ
Повідомляємо ближчу і дальшу Родину, Приятелів і Знайомих.

ДРУЖИНА, ДІТИ і ВНУКИ

НЕДІЛЯ, 20-го ЖОВТНЯ 1968 Р.
Год. 2:00 по пол.
Заля СВ. ЙОСАФАТА
5720 Стейт Ровд Парма, Огайо

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНКЕТ

У 75-ЛІТТЯ В-ВА „СВОБОДИ"

Святочну промову виголосить головний предсідник УНС ЙОСИП ЛИСОГІР

ВСТУП: $4.00

ПОТРІБНО
ЛІНОТИПІСТА
ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ"
Платня після умови. Добрі умовини праці, бенефіти. Зголошуватись:
SVOBODA
83 Grand Street Jersey City, N.J. 07303
або телефонувати:
HE 4-0237 з Ню Йорку BA 7-4125

MALE & FEMALE

CABINETMAKERS
Experienced in Store Fixtures. Helpfull. Year round inside work with long established firm.
DONNE AND WILLIAMS
955 Chicopee Street, Chicopee, Mass.
(413) 534-4519

Праця
HELP WANTED MALE

FITTERS AND HELPERS
Experienced in Structural Fabrication
- Good working conditions
- Modern shop
- Excellent fringe benefits

Mr. M. Burr King
382-6613, Ext. 276
THE AUSTIN COMPANY
STEEL FABRICATING DIVISION
1245 E. 222
EUCLID,OHIO 44117

TRUCK DRIVERS
STEADY WORK
GOOD PAY
Call 10 A.M. to 5 P.M.
281-0100
Ask for
Mr. Charles Kupferberg

ДО РОБЛЕННЯ КАБІНЕТІВ
Загальний досвід. Постійна праця, приємні умовини; перерва на каву і т. д. Доскона-ла нагода для відповідного.
Тел. (516) 643-5055
Railroad station accross the street.

CASTERS
Experienced in Display, Plastic Casting in Latex, also General Factory Workers and Posters. Good pay, steady, good working conditions, benefits.
Call for appointment
786-4504

ФАБРИЧНІ РОБІТНИКИ
Цілий Blue Cross. Постійна праця, приємні умовини, бенефіти.
Christ Craft Industries
Waterford-Mechanicville Rd.
Waterford, N.Y. 518 237-5850

ПЛЯМБЕРИ
МЕХАНІКИ і ПОМІЧНИКИ
Фахівці, висока платня, овертайми, постійна праця, госпіталізація і бенефіти.
New York City
(212) 831-8000

МЕХАНІКИ ВАНТАЖНИХ і ОСОБ. АВТ
ДОСВІД. СТОЛЯРІ
Побажані з досвідом, але й навчимо. 10 причин, чому повинні працювати з нами.
1. Забезпечення праці.
2. Хворобове.
3. Вакації.
4. Платні "Blue Cross — Blue Shield.
5. Major Medical.
6. Платні свята.
7. Платне життьове забезпечення.
8. Плат. уділ з доходу.
9. Постійна праця цілий рік.
10. Нагода для підвишок.

Фабрика міститься 10 м. на полудне від Бостону. Голоситись особисто
CUMBERLAND FARMS
777 Dedham Street
Canton, Massachusetts

ПЕКАР — ФОРМАН
Досвід при хлібі і "coffee cakes". Стала праця, гарні умовини праці. Знаменита платня. Щедрі бенефіти і платні свята.
Palisades Park Bakery
325 Broad Avenue
Palisades Park, N.J.
Call (201) 944-3192

ARC WELDERS
58 hour week. Liberal fringe benefits.
BATHEY MANUFACTURING CO.
100 S. Mill Street
Plymouth, Mich.

Праця
HELP WANTED MALE

BUTLER-CHAUFFEUR
Багатий не одружений чоловік пошукує досвідченого льокая-шофера. Дуже добра платня. Мусить мати знамениті рекомендації. Тел. у будні дні
947-4280, N.Y.C.

T.V. REPAIRMAN BENCH SERVICE
В робітні або на домах. Голоситись. 1 день або 5 на тиждень. Досвід конечний при кольорових телевізіях і чорнобілих. Добра нагода. Добра платня. Тел. (201) 247-5124 за домовленням між 9-6.

MAINTENANCE SUPERINTENDENT
NEW GARDEN APTS
FLEMINGTON, NEW JERSEY
SALARY OPEN
Call (201) 356-5300
for appointment.

КУХАРІ
Howard Johnson Plainview.
Денна шифта, мусить бути відповідальний, доскон. платня для відповідного і добра нагода.
Call (516) WE 8-3820

CARETAKER
One with chaffeurs license. Live in. Must be found of animals. Beautifull surroundings. Excellent opportunity for right man. Located in Mount Kisco.
Call 861-9251

Machinist
All around experience; starting rate $3.50 per hour, overtime (13 hours at present), all benefits, hospitalization, holidays, vacations, etc.
Phone (201) 752-4000

МАШИНІСТ WELDER
Фірма в Рочестері пошукує чоловіка з механ. здібностями до заг. машин. праці і welding. Платня залежна від досвіду, доск. бенефіти, пенсія і забезпечення. Call collect for interview (716) 271-4377

ДО ВИКІНЧУВАННЯ
СХОДІВ
З досвідом Stair Layer Out Man. До фабрики заліза орнаментального. Повні бенефіти, юнійна фабрика. Доск. умовини праці, добра нагода для відповідного.
Cliffside Iron & Column Corp.
208 W. Forrest Avenue
Englewood, N.J. (201) 567-9100

NEAPCO PRODUCTS, INC.
Has immediate opening for Tuttet Lathe Operators, Drill Press Operators. Excellent fringe benefits. 9 paid holidays. Blue Cross, Blue Shield coverage.
Apply Personnel Office on
Queen St., Pottstown, Pa.

SAUSAGE PROCESSING PACKAGING LINE EXPANSION PROGRAM
Increased production needs has made new opportunities. No experience required. Full time, year round work. Fringe benefits provided. Apply in person between 10 & 12 A.M. or 3 & 5 P.M. at R. PERRI & SONS, INC., 26 Kendall Street, New Haven, Conn., of Stiles St., Exit 49 Conn. Tpke. or call 469-1374 to arrange interview.

AUTO BODY MAN
Experienced. Work in area of Wantagh. Good pay. Nice working conditions. Plenty overtime also a good helper. Also experienced auto mechanic to work in area of Valley Stream. Good pay. Steady good working conditions, also experienced polisher. Call (516) 825-8426
(212) AX 1-4884.

КРАВЕЦЬ
Досвід при чоловічім одязі. Повний час (40 год.). Доскон. платня і велика бенефіти. Голоситись
Personnel Office
(201) 538-5000
M. EPSTEIN INC.
Park Place
MORRISTOWN, N.J.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

ДЛЯ СКРІПЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ ПРАЦІ ВІДДІЛІВ ТА ОКРУГ УНСОЮЗУ І ДЛЯ УСПІШНОГО ЗАКІНЧЕННЯ ЦЬОГОРІЧНОЇ КАМПАНІЇ НА ПЕРЕДОДНІ 75-РІЧЧЯ УНСОЮЗУ

— ВІДБУДУТЬСЯ —

ОКРУЖНІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ НАСТУПНИХ ОКРУГ:

ДАТА:	МІСЦЕВІСТЬ:	ДОПОВІДАЧІ:
19 ЖОВТНЯ (субота)	**ВІЛКС БЕРРІ** Амер. Леґіон, Пост 132 45 Н. Ривер Ст. Початок о год. 6:30	МАРІЯ ДУШНИК заст. гол. предсідника СТЕПАН ГАВРИШ головний радний
20 ЖОВТНЯ (неділя)	**СКРЕНТОН** Загальні Збори Українська Централя 440 Вайомінґ Ст. Початок о год. 2 по пол.	МАРІЯ ДУШНИК заст. гол. предсідника СТЕПАН ГАВРИШ головний радний
	ПАССЕЙК Укр. Народний Дім 237 Говп Аве. Початок о год. 4 по пол.	ПЕТРО ПУЦИЛО головний касир
26 ЖОВТНЯ (субота)	**РАЧЕСТЕР** Укр. Ам. Клюб 292 Гудсон Аве. Початок о год. 8 веч.	ВОЛОДИМИР СОХАН заст. гол. предсідника ВОЛОДИМИР ЗАПАРАНЮК головний радний
	НОРТГЕМПТОН, Па. **(Округа Аллентавну)** Укр. Народний Дім 1769 Нюпорт Аве. Початок о год. 5 по пол.	ЯРОСЛАВ ПАДОХ головний секретар СТЕПАН ГАВРИШ головний радний
27 ЖОВТНЯ (неділя)	**ВУНСАКЕТ** Заля УПЦеркви св. Михаїла 74 Гаррис Аве. Початок о год. 1:30 по пол.	ПЕТРО ПУЦИЛО головний касир

„ОХРЕСТИВШИ ДИТИНУ, ТРЕБА ПАМ'ЯТАТИ ПРО НЕЇ"...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

певну закономірність і глибоко вірить в ріст і розвиток Осередку Українських Студій в Гарвардському Університеті. Не має сумніву в те, що українці студенти будуть студіювати започатковані цим осередком ділянки українознавства. Українська наука існує й буде існувати та розвиватися на благо України.

Від студентської молоді промовляв коротко Орест Субтельний, висловлюючи радість студентства з приводу започаткованого великого й важливого для української студіюючої молоді діла.

Програма історичного семінару проф. О. Оглоблина

Після закінчення інавґураційного викладу і під час зустрічі проф. О. Пріцак повідомив про започаткування проф. Ол. Оглоблином семінару історичних студій. В цьому семінарі можуть брати участь не тільки студенти ,але й старші громадянигості за згодою Комітету Українських Студій та керівника семінару проф. Ол. Оглоблина. Семінар української історіографії та джерелознавства буде відбуватися кожної п'ятниці, починаючи з години 3-ої по полудні в Сівер Голл Гарвардського Університету, кімната ч. 1. Перший семінар відбудеться в п'ятницю 18-го жовтня про історіографію доби Хмельницького, 25 жовтня буде його продовження. 1 листопада — історіографія доби Руїни, 8 листопада — історіографія доби Мазепи, 15 листопада — історіографія Гетьманської Держави 18 сторіччя, 22 листопада — історіографія Запоріжжя 17-18 сторіч, 29 листопада — друга частина джерелознавства доби Хмельниччини, 6 грудня — джерелознавство Гетьманщини 18 сторіччя, 20 грудня — джерелознавство Запоріжжя 17-18 ст. і підсумки.

Військова хунта перейняла владу в Панамі

Панама. — Новий панамський президент д-р Арнульфо Аріяс виконував свою владу тільки 11 днів, бо вже 11-го жовтня його скинула військова хунта, яка складається з двох полковників, Хозе М. Пінілля та Болівар Уррутія. Президент Аріяс втік до Зони Панамського каналу, що є під адміністрацією ЗСА, і звідтам закликає населення Панамської Республіки до боротьби проти хунти та проти національної ґвардії, яка підтримує хунту. В перших боях вбито двох ґвардистів та поранено одного цивіліста. Не знати, чи населення виступить проти хунти, яка в неділю 13-го жовтня заприсягла новий уряд.

Праця
HELP WANTED MALE

ПЕНСІОНЕР
до заг. праці портера, миття посуди машиною і т. д. до Benjamin Franklin Junior High School's Cafeteria. 2 дол. на годину, від 10:30-3:30. Taft Rd., Teaneck, N.J.
(201) TEaneck 3-1414

Праця
HELP WANTED FEMALE

ОПЕРЕЙТОРКИ
з обмеженим досвідом при жіночих торбинках. Стала праця, гарні умовини праці.
Teen Time Fashions
2109 Borden Avenue
L.I.C. RA 9-4440

ГОСПОДИНЯ-КУХАРКА
Досвід, спання на місці, 5 днів, Penthouse, Upper Fifth Ave, New York City. Троє в родині, близ. всіх комунікацій. Власна кімната, TV і лазничка. Добра платня, вимаг. останніх рекомендацій.
Tel.: (212) FI 8-1506

Праця
MALE & FEMALE

ОПЕРЕЙТОРИ, -КИ
Досвід шиття суконок. Цілість одягу. Добра платня. Постійна праця, приємні умовини
50 Eldridge Street N.Y.C.
(2nd Floor Tel. 226-2081)

Московська „Правда" атакує Пітера Вортінґтона

Москва. — Орган ЦК КПСС „Правда" в числі з 5 жовтня заатакував на словах одного з чільних канадійських журналістів, блискучого знавця совєтсько-імперських відносин, дворічного представника канадійського щоденника „Телеґрам" у Москві Пітера Вортінґтона, автора відомих статтей про документи В. Чорновола. „Правда" нарікає, мовляв, П. Вортінґтон, перебуваючи в Москві, „не заробив слави на полі чесної журналістики, не порадував читачів об'єктивною інформацією про життя совєтського народу". Дійсно, П. Вортінґтон не порадував Кремля своїми знаменитими статтями про національні й соціяльні кривди, які завдає совєтська Росія поневоленим народам, про переслідування української інтеліґенції в СССР і т.д. Реаґуючи на одну з останніх статтей П. Вортінґтона в торонтонському щоденнику „Телеґрам", де він вказує на совєтського журналіста в Оттаві Константіна Гейвандова, як на дезінформатора і шпигуна, — „Правда намагається очорнити канадійського журналіста з допомогою не доказів, а таких висловів, як „ретівий борзописець", „омерзітельний журналіст" тощо. „Правда" протестує проти того, що більше й більше канадійських газет і радіостанцій правдивіше й докладніше інформують про комуністичний „рай" та потоптання прав людини й народів в СССР, про напад СССР на Чехо-Словаччину, про таємні суди в СССР, називаючи це „черговою антисовєтською кампанією, в якій містер Вортінґтон не самотній". „Правда" пробує при тому залякувати канадійців, мовляв, „совєтський народ — це сусід Канади, через Північний бігун"...

Загальні збори крайової Управи СУМ у Австрії

Відень. — Шості загальні збори Крайової Управи Спілки Української Молоді в Австрії відбулись 28 вересня в Зальцбурзі. Головою президії був Микола Петрущак, про діяльність звітували секретар КУ СУМ Петро Головінський і скарбник Микола Петрущак. Уступаючій Управі уділено абсолюторію одноголосно. Доповіді виголосили: С. Бовдій і ред. Вол. Леник з Мюнхену, як представник Центральної Управи СУМ. Крім того, прочитано лист - доповідь інж. Барвінського з Бразилії про українські Визвольні Змагання. На нарадах порушено питання про віднову діяльности Осередку СУМ у Відні. Учасники зборів вибрали на наступну каденцію головою КУ СУМ у Австрії Петра Головінського, заступником — Миколу Петрущака та 5 осіб членів Управи. Контральну Комісію і Товариський Суд. Учасники зборів вислали декілька привітальних телеґрам, заявили про свою повну підтримку українському народові в його боротьбі за незалежність і державність та висловили подяку Українсько - Американській Жіночій Допомоговій Організації к. Червоний Хрест, за постійну матеріяльну допомогу для СУМ в Австрії і д-рові Смикові в ЗСА за постійну допомогу на ведення Української Шкілки. Загальні Збори закінчились Національним Гимном.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СЕРЕДА, 16-го ЖОВТНЯ 1968 р.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Клюб Поступовий — 70 Відд., о год. 7-ій веч. в УНДомі, 96 Fleet St. Проситься всіх чл. прибути на збори. — І. Потуляк, предсідник, М. Жук, секр.

П'ЯТНИЦЯ, 18-го ЖОВТНЯ 1968 р.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Укр. Січ — 170 Відд. о год. 6-ій веч. в домівці УНДому. — Управа.

НЕДІЛЯ, 20-го ЖОВТНЯ 1968 р.

БРУКЛИН (Савт), Н.Й. Квартальні збори Б-ва св. о. Миколая — 293 Відд. о год. 10 після Сл. Божої в церковній залі, 258 — 19-та вул. Тому що це перші повакаційні збори, : багато справ до полагодження. Проситься вплатити залеглі вкладки на зборах. Всі члени повинні обов'язково на збори прийти. — І. Ткачук, гол., Марія Демидчук, секр.

БЕТЛЕГЕМ, Па. Місячні збори Б-ва св. Дмитрія — 288 Відд., о год. 12:30 по пол. в Укр. Амер. Гор. Клюбі, 817 Лінн Аве. Проситься вирівняти свої вкладки. — Управа.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Т. Шевченка — 64 Відд. о год. 2:30 по пол. у Вінярського на 482 Мейн Стр. у Патерсоні. Проситься чл. прибути на збори і вирівняти свої залеглості. — І. Бурний, секр.

ПОМЕР СИН КОМПОЗИТОРА ОСТАП ЛИСЕНКО

„Літературна Україна" з 4 жовтня повідомила, що в Києві помер Остап Миколович Лисенко, нар. 1885 р. Дириґент і викладач у Консерваторії, автор кількох книжок спогадів про батька, великого українського композитора Миколу Лисенка, стероризований Остап Лисенко доходив до наклепів у своїх спогадах про батька, нібито прихильника „соціялізму" тощо. Остап Лисенко був членом Спілки композиторів УССР, але виявляв себе лише на педагогічному полі, не залишивши оригінальних музичних творів.

Посмертні згадки

ВАСИЛЬ КУХТА, член Контр. Комісії Б-ва св. ап. Петра і Павла — 102 Відд. УНС в Клівленді, Огайо, помер 23 вересня 1968 р. Член Б-ва від 1954 р. Покійний нар. в Королику Польськім, повіт Сянік, Зах. Україна. Довгі роки працював в Повіт. Союзі Українських Кооператив в Судовій Вишні. До ЗСА прибув в 1949 р. До УНС вступив в лютому 1950 р. Залишив у великому смутку дружину Володимиру, братів Івана, Володимира, Стефана з родинами, шваґра Михайла Світлика, брата і сестер з родинами в Україні.

Вічна Йому Пам'ять!

КАТЕРИНА ШАВІНСЬКА, членка 20 Відд. Т-ва Згода УНС в Гемтремк, Міш., померла 9 вересня 1968 р. на 79 р. життя. Народилася в с. Кліщівна, пов. Рогатин, Зах. Україна. Залишила в смутку 4 дочки: Анну, Марію, Мілдред, Соню та 12 внуків. Похорон відбувся 13 вересня 1968 р. з пох. заведення до церкви Преч. Діви Марії. Тіло Покійної спочиває на Мт. Олівет цвинтарі, Дітройт, Міч.

Вічна Їй Пам'ять!
А. Триш, секр.

ОНУФРІЙ ГНАТЮК, довголітній член Т-ва Ст. Мельничука — 331 Відд. УНС в Мілвіл, Н. Дж., помер 19 вересня 1968 р. Покійний нар. в с. Пядики, пов. Коломиї, Зах. Україна. До УНС вступив 30 квітня 1925 р., прожив 82 р. Залишив у смутку 3 синів, 2 дочки та внуків. Похорон відбувся при участи родини, приятелів та членів Т-ва.

Вічна Йому Пам'ять!
А. Романюк, секр.

ДМИТРО ЯКИМИШИН, довголітній член 338 Відд. УНС в Монесен, Па., помер 27-го вересня 1968 р. на 78 р. життя. Походив з с. Конів, пов. Старий Самбір, Україна. Покійний залишив у смутку дружину Настю, 4 синів: Миколу, Ярослава, Еміля, Данила, 11 внуків і 2 правнуків, сестру Анну. Похорон відбувся 30 вересня 1968 року з Укр. Правосл. церкви св. о. Миколая.

Вічна Йому Пам'ять!
М. Куць, секр.

ГРИГОРІЙ САЛЮК, член і контролер Б-ва св. Ів. Хрестителя — 270 Відд. УНС в Джерзі Ситі, Н. Дж., помер 28 вересня 1968 р. на 80 р. життя. Покійний нар. в м. Угнів, пов. Рава Руська, Західня Україна. Був. чотар УГА, член УНДому, член УККА і інших товариств. Був прикладним і жертвенним громадянином на народні цілі. Полишив у глибокім смутку дружину Клавдію, ближчу і дальшу родину, приятелів і знайомих. Похорон відбувся 2 жовтня 1968 року при участи родини, членів Б-ва св. І. Хрестителя і членів других товариств з пох. заведення до укр. кат. каплиці св. апп. Петра і Павла, а відтак на цвинтар св. Христа в Норт Арлінґтон, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
М. Баран, секр.

ARKA Company
DEPARTMENT STORE
48 E. 7th ST.
Tel.: GR 3-3550. New York City
МИСТЕЦЬКА РІЗЬБА, КЕРАМІКА

Різне

Українське Висилкове Бюро
ROMAN PARCEL SERVICE
141 2nd Ave., New York City
Tel.: GR 5-7430. — Висилаємо
ПАЧКИ з ОДЯГОМ і ХАРЧАМИ в УКРАЇНУ і до СССР. Приготовлено великий вибір матеріялів і різних товарів на висилку для рідних на свята по дуже дешевих цінах.
Уряд. год.: від понед. до суб. 8:30-6, неділя від 10-2 по пол.

Real Estate

WEST OF BLVD.
2 Families with garages 5 & 6 formica kitchen cabinets tiled bath rooms.
2 — 5 & 6 + new 3 room apt. in basement.
3 — 5½ & 5½ large rooms, 12 years young.
4 — 5½ & 4 rooms almost new.
5 — 5 & 6 paneled attic paneled basement with bar — 2 heating units.
BERGER REALTY
659-0176

• FARMS & CO. HOMES •

ЧУДОВИЙ ВИД
Правдиво модерний дім, ках. кухня і лазничка. Крите патіо. $11,500. Умови сплати, близ. Союзівки.
KOPP of KERHONKSON, N.Y.
Dial (914) 626-7500

Business Opportunity

THE BUY YOU HAVE WAITED FOR. Diner 5½ days, $3,500 weekly Gross. Air-conditioned, any experienced food party will definitely increase income, fine potential. Only 29% cash necessary. Principals only considered. 10 yr. lease, very reasonable rental. Tel. days: MA 5-8594; Nights: EV 9-5790.

Funeral Directors

Theodore WOLINNIN, Inc.
Директор Похоронного Заведення
123 East 7th Street
NEW YORK, N.Y. (9)
Tel.: GR 5-1437
СОЛІДНА ОБСЛУГА

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
801 Springfield Avenue
IRVINGTON, N.J.
NEWARK, N.J.
ESsex 5-5555

SINKOWSKY
FUNERAL SERVICE
4221 PARK AVENUE
BRONX, N.Y. 10457
(near E. Tremont Avenue)
Tel.: 863-2475
Директор
ЙОСИФ СЕНКОВСЬКИЙ
Завідує влаштуванням похоронів в каплицях, положенних в кожнім районі міста. Похорони по мінімальних цінах.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку ДАРОМ.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568

ТАРЗАН, ч. 6076. Тарзан досліджує!

— Дві містерії! Хто такий Іто, ким були його батьки — можливо, що так само важко відкрити, як виявити, ким були ці люди, які жили тут і які зникли!

— А гов, що це! Виглядає, немов великий вогонь в цій скелястій стіні.

THAT WILL HAVE TO BE INVESTIGATED... TOMORROW!

— Це треба буде виясни-ти... Завтра!